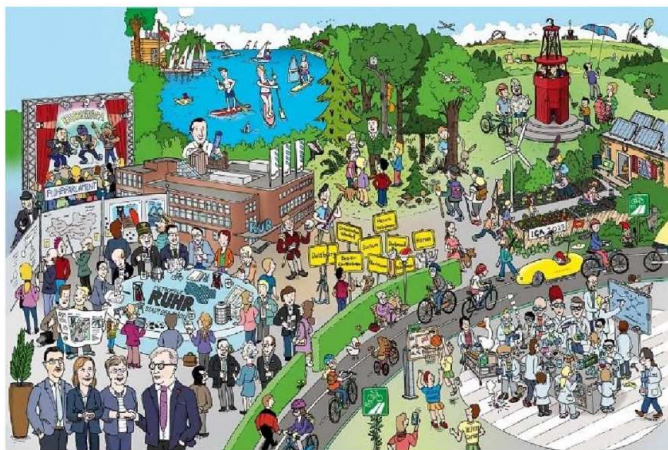

REGIOREIS 10, 11 & 12 mei 2023

Ruhrgebiet & Rheinland

Programma

VOORWOORD

Beste reisgenoten,

U staat op het punt om te beginnen aan de Regioreis. De samenwerking met onze oosterburen wordt steeds belangrijker en interessanter voor onze regio. Op meerdere terreinen zijn er kansen en uitdagingen voor een vruchtbare, grenzeloze, samenwerking. Het Ruhrgebied met z'n meer dan 5 miljoen inwoners op iets meer dan een uur reisafstand is een voor ons interessante bestemming. Eerdere uitwisselingen het afgelopen jaar met onze tegenhanger, het Regionalverband Ruhr, hebben al duidelijk gemaakt dat we voor vergelijkbare opgaven staan en veel van elkaar kunnen leren.

Dit jaar wordt u weer een interessant en veelzijdig programma aangeboden met voldoende inspiratie om mee naar huis te nemen. Natuurlijk biedt het programma ook voldoende ruimte om onze onderlinge samenwerking te versterken.

Ik wens iedereen een inspirerende reis toe.

Hubert Bruls
Voorzitter

PROGRAMMA (wijzigingen voorbehouden)**Woensdag 10 mei 2023**

- 07.30 Verzamelen bij station ELST (P+R garage)
- 08.00 Vertrek per bus naar Elsdorf
- 10.00 Ontvangst door **Zukunftsagentur
Rheinisches Revier** bij *Forum :Terra Nova* in Elsdorf
- 10.30
- **Presentatie over het Rheinisches Revier**
5.1.2e 5.1.2e, *Abteilungsleiterin
Prjektentwicklung*
  - **Casus: Modelfabrik Papier**
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
  - 5.1.2e 5.1.2e
  - 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
- 12.00 Lunch op locatie
- 13.00 Vertrek per bus naar Düsseldorf

14.00 Bestuurlijke ontmoeting in Düsseldorf met:

- **Consulaat-Generaal**

5.1.2e

5.1.2e

- **Bezirksregierung Düsseldorf**

5.1.2e

- **Grenspost Düsseldorf**

5.1.2e

16.00 Vertrek per bus naar Essen

17.00 Inchecken bij het hotel en vrije tijd

18.45 Verzamelen in de lobby van het hotel en aansluitend lopen naar de dinerlocatie

19.00 Diner bij restaurant *Kiepenkerl (Teichstraße 1)*

22.00 Einde avondprogramma - op eigen gelegenheid teruglopen naar het hotel

Donderdag 11 mei 2023

Ontbijt

De groep wordt deze dag in 2 delen gesplitst:

1. Gesundheitscampus Bochum
2. Stadt Essen

Let op: groep 1 vertrekt later dan groep 2!.

Groep 1. Gesundheitscampus Bochum

09.00 Verzamelen in de lobby van het hotel

09.15 Vertrek per bus naar Bochum

10.00 Bezoek aan Gesundheitscampus Bochum

Ontvangst bij **GBTECH Software AG** door

- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Presentatie over de totstandkoming en toekomstige ontwikkeling van de campus in Bochum.
- 5.1.2e 5.1.2e
Met een bijdrage over het (internationale) werk van de Businessmetropole Ruhr en de Innovation Bridge Netherlands.

Lopen naar Aesculap Akademie

- 10.45 **Bezoek Aesculap Akademie**
Rondleiding door het moderne en internationaal georiënteerde kennisinstituut Aesculap Akademie. Jaarlijks nemen meer dan 70.000 medische specialisten deel aan het opleidingsaanbod dat de academie aanbiedt.
Lopen naar Hochschule für Gesundheit
- 11.45 **Hochschule für Gesundheit**
Bezoek aan een van de eerste Duitse hogescholen die specifiek is georganiseerd rondom opleidingen in de gezondheidszorg.
- 12.45 Korte transfer per bus naar het restaurant
- 13.00 Lunch bij restaurant Am Beckmanns Hoff
- 14.30 Vertrek per bus naar Essen
- 15.00 Aankomst in het hotel - vrije tijd

Groep 2. Stadt Essen

- 08.30 Verzamelen in de lobby van het hotel
- 08.45 Lopen naar Stadt Essen
- 09.00 Ontvangst door Oberbürgermeister Kufen

- 10.00 Excursie per fiets door Essen met eerste tussenstop in het Krupp-Park waar zal worden gesproken over groene infrastructuur en klimaatadaptatie. Onder begeleiding van ^{5.1.2}_e
5.1.2e
- 11.30 Lunch bij Radmosphäre
- 12.45 Vervolg van de fietstocht naar het Gas-Wärme-Institut onder begeleiding van ^{5.1.}_{2e}
5.1.2g, 15.2e, 2e
- 13.00 Presentatie van de Wirtschaftsförderung Essen over speerpunten groene economie en waterstof. Aansluitend rondleiding door het Gas-Wärme-Institut, door ^{5.1.2e} en ^{5.1.2e} ^{5.1.2e}
- 14.30 Op de fiets terug naar het hotel
- 15.00 Aankomst in het hotel - vrije tijd

Vervolg gezamenlijk programma

- 17.00 Verzamelen in de lobby van het hotel

!! Denk aan platte schoenen voor de rondleiding !!

- 17.05 Vertrek per bus naar Zeche Zollverein

- 17.30   Ontvangst en rondleiding bij Zeche Zollverein
- 19.00   Diner bij restaurant *The Mine*
(Gelsenkirchener Str. 181)
- Bij het diner sluiten enkele externe gasten
          aan.
- 22.00   Einde avondprogramma – met de bus terug
          naar het hotel

Vrijdag 12 mei 2023

Ontbijt

- Uitchecken hotel (incl. eventueel afrekenen eigen gemaakte kosten voor (mini)bar etc.)
- De bagage kan in de bus worden gezet.

08.30 Verzamelen in de lobby van het hotel

!! Denk aan platte schoenen voor de rondleiding !!

08.40 Vertrek per bus naar Stadt Bottrop

09.00 Ontvangst door *Oberbürgermeister van Bottrop*

5.1.2e | 5.1.2e en 5.1.2e | 5.1.2e

5.1.2e

09.45 Vertrek per bus naar de zonthermische zuiveringsslibdrogerij

10.30 Rondleiding bij de zonthermische zuiveringsslibdrogerij

11.45 Vertrek per bus naar Xanten

12.45 Lunch bij de Romeinse Herberg in het Archeologisch Park Xanten

- 13.30 Programma over de 'ontspannen regio' met o.a.:
- Toelichting kansen NL-D samenwerking, o.a. Romeinse Limes – 5.1.2e
TVAN
  - Intro Ruhr Tourismus GmbH – 5.1.2e
5.1.2e
- 14.00 Bezoek aan het LVR Archeologisch Park Xanten
- 14.45 Informele afsluiting van de Regioreis bij de Romeinse Herberg
- 15.00 Terugreis per bus naar station Elst P+R
- 16.00 Einde Regioreis

ACHTERGRUNDINFORMATIE

Regionalverband Ruhr

Het Regionalverband Ruhr (RVR) ligt in deelstaat Nordrhein-Westfalen, met zetel in Essen en is een vereniging van de 11 zelfstandige steden en 4 districten (Kreise) van het Ruhrgebied met een bevolking van ongeveer 5,1 miljoen inwoners.

Centraal in het wettelijke mandaat van de RVR staat het welzijn van de Metropool Ruhr: op alle relevante regionale actieterreinen treedt de vereniging op als netwerker, coördinator, initiatiefnemer, dienstverlener of projectsponsor. De taken en activiteiten van de vereniging zijn geregeld in de RVR-wet. De RVR is verantwoordelijk voor de regionale staatsplanning in de Metropool. Eén van de oudste kerntaken is het beschermen en verzorgen van het milieu door het veiligstellen van open ruimtes. Tot haar wettelijke taken behoren ook regionale economische en toeristische promotie en public relations van de Metropool Ruhr. De RVR wordt gefinancierd door een heffing op haar leden en wordt bij projecten ondersteund door subsidies van de staat, de federale overheid en de EU.

De organen van de vereniging zijn Ruhrparlement, het verenigingscomité en de regionale directeur. Karola Geiß -Netthöfel is sinds 2011 regiodirecteur. De regiodirecteur en de 3 wethouders worden gekozen voor een periode van acht jaar. Tot 2020 werden de leden van het parlement afgevaardigd door de raden van de elf districts-vrije Ruhrsteden en de districtsvergaderingen van de vier districten. Op 13 september 2020 mochten de burgers voor de 1^e maal rechtstreeks de 91 leden van het Ruhrparlement kiezen.

Zukunftsagentur Rheinisches Revier

Het in het Rijnland gelegen 'Rheinisches Braunkohlerevier' is het grootse dagbouw gebied van Europa. Al sinds de 19^e eeuw worden hier op industriële wijze voornamelijk bruinkool en mineralen gewonnen. De in de loop der jaren steeds omvangrijkere afgravingen voorzien inmiddels in een aanzienlijk deel van de Duitse energiebehoefte. Daarbij zijn de activiteiten in de bekende mijnen zoals 'Garzweiler' en 'Hambach' in zijn geheel niet onomstreden. Het landschap is niet alleen visueel ingrijpend veranderd, maar bijvoorbeeld ook in sterke mate uitgedroogd door het wegpompen van grondwater. Ook moesten complete dorpen en hun inwoners in de afgelopen jaren wijken voor de bruinkoolwinning die volgens de huidige plannen nog tot 2030 wordt voortgezet.

Tegelijkertijd investeren de Duitse Bondsregering en de deelstaat Nordrhein-Westfalen miljoenen in de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Het

Rheinisches Revier dient na 2030 een van de grootste gebiedstransformaties van Duitsland te ondergaan en moet voorloper worden in duurzame energievoorziening. Aan de voet van de afgraving 'Hambach' gaan we in gesprek met de *Zukunftsagentur Rheinisches Revier* en leren we hoe men deze gigantische opgave wil aanpakken.

Meer informatie:

- <https://www.rheinisches-revier.de/>
- <https://modellfabrikpapier.de/en/home-en/>
- <https://www.hch2.de/hch2/where-do-we-come-from/>

Bestuurlijke ontmoeting in Düsseldorf

Düsseldorf is de hoofdstad van Nordrhein-Westfalen (NRW) en vormt het bestuurlijke centrum van de deelstaat. De stad, die is gelegen in het gelijknamige *Regierungsbezirk Düsseldorf*, telt ongeveer 625.000 inwoners en is daarmee qua inwoneraantal de 7^e stad van Duitsland. De fijnproever zal Düsseldorf kennen vanwege de 'längste Theke der Welt' en het speciale

Altbier dat hier in vele lokale brouwerijen wordt geproduceerd.

Als grensgelegen deelstaat kent Nordrhein-Westfalen een economische omvang die vergelijkbaar is met die van Nederland. Niet geheel zonder reden dus dat Nederland veel waarde hecht aan goede betrekkingen met deze directe buur. Zo vindt er sinds enkele jaren een jaarlijkse bestuurlijke ontmoeting plaats tussen de minister-president van NRW en de Nederlandse minister-president.

Ook op provinciaal niveau wordt flink geïnvesteerd in de Nederlands-Duitse samenwerking. Zo zijn de provincies Gelderland, Overijssel, Limburg en Zuid-Holland sinds 2016 permanent vertegenwoordigd in NRW op de zogenaamde 'Grenspost Düsseldorf'. De grenspost bevindt zich op het Consulaat-Generaal en vertegenwoordigt de belangen van de provincies in de deelstaat.

Gesundheitscampus NRW Bochum

De Gesundheitscampus NRW is een omvangrijke innovatiecampus die zo'n 15 jaar geleden is ontstaan rondom de Ruhr-Universiteit te Bochum. In de loop der jaren is veel (Europees) geld geïnvesteerd in de ontwikkeling waardoor de campus inmiddels een van de sterkste clusters van op gezondheidszorg gefocuste bedrijven en kennisinstellingen in NRW vormt.

We maken tijdens onze rondleiding op de campus kennis met verschillende bedrijven en de Hochschule für Gesundheit.

Daarnaast gaan we ook in gesprek met de Business Metropole Ruhr GmbH, een belangrijke organisatie als het gaat om het vergroten van het concurrentievermogen van het Ruhrgebied en het verbinden van bedrijven en kennisinstellingen met internationale partners. De Business Metropole werkt voor 53 gemeenten in het Ruhrgebied en is een 100% dochter van het Regionalverband Ruhr.

In 2022 lanceerde de Business Metropole de zogeheten 'Innovation Bridge Netherlands', een specifiek op de Nederlandse markt georiënteerd initiatief waarmee het Ruhrgebied de economische banden met Nederland wil versterken.

Meer informatie:

- <http://www.gc.nrw.de/standort/index.html>
- <https://nl.business.ruhr/projekte/innovation-bridge-netherlands>
- <https://nl.business.ruhr/invest/ueber-uns/aufgaben>

Stadt Essen

Essen is met circa 600.000 inwoners een van de grootste steden in Nordrhein-Westfalen en wordt ook wel gezien als de officieuze hoofdstad van het Ruhrgebied. Iets wat door andere steden in het Ruhrgebied overigens betwist wordt.

In 2010 mocht Essen zich 'Culturele hoofdstad van Europa' noemen. In 2017 volgde ook de benoeming

'Groene hoofdstad van Europa', een toekenning die een jaar later, in 2018, aan Nijmegen ten beurt zou vallen.

De duurzame stedelijke ontwikkeling van de stad Essen is een belangrijk onderdeel in de bredere regionale ontwikkeling van de metropool Ruhr. De strategie 'Grüne Infrastruktur' die onlangs door het regionale parlement van de metropool Ruhr is vastgesteld, vormt daarvoor de belangrijkste planologische basis en is qua insteek vergelijkbaar met de wijze waarop in de Groene Metropoolregio wordt gewerkt aan het groen-blauw raamwerk.

Tijdens ons bezoek aan Essen leren we aantal duurzame initiatieven kennen. Zo rijden we met de fiets een kort stuk van de fietssnelweg RS1, die meerdere steden in het Ruhrgebied verbindt. Ook komen we meer te weten over herstructurering van afvalwatersystemen en de aanleg van kunstmatige meren om de stad leefbaar te houden. De fietstocht eindigt met een bezoek aan het Gas-Wärmeinstitut waar het gebruik

van waterstof in de gehele waardeketen, van productie en distributie tot toepassing in industrie, handel en huishoudens wordt onderzocht.

Meer informatie:

- <https://www.rvr.ruhr/en/topics/ecology-environment/>
- https://www.essen.de/dasistessen/international/ueb_ersicht.de.jsp
- <https://metropole.ruhr/auf-dem-weg-zur-gruensten-industrieregion-der-welt/nest-show-thema-wasserstoff/gas-und-waerme-institut-essen-e-v>
- <https://gwi-test.gwi-essen.de/>

Zeche Zollverein

Het industriële complex Zeche und Kokerei Zollverein, dat in 2001 werd uitgeroepen tot Unesco-werelderfgoed, geldt als één van de meest indrukwekkende industriële monumenten ter wereld. Sinds de laatste ploeg in 1986 het werk heeft neergelegd, is de Zollverein veranderd in een plek voor kunst, cultuur en creativiteit, die jaarlijks meer dan twee

miljoen bezoekers aantrekt. Hiermee wordt de structurele verandering in de metropool Ruhr op een unieke manier gesymboliseerd.

Stadt Bottrop

Blauer Himmel, grüne Stadt was het motto van een wedstrijd die de Initiativkreis Ruhr in 2010 uitschreef. Er werd gezocht naar een klimaatstad van de toekomst in het Ruhrgebied. Bottrop, een stad met 117.000 inwoners, werd gekozen. Sindsdien is de uitstoot van koolstofdioxide drastisch verminderd. De Innovation City Management GmbH, heeft een leidende rol gespeeld bij de aanpak en uitvoering van dit traject. De beproefde aanpak wordt nu in heel Duitsland toegepast.

De in 2021 geopende zonthermische zuiveringsslibdrogerij installatie is de grootste zonthermische installatie voor het drogen van zuiveringsslib ter wereld en maakt deel uit van "Hybridkraftwerk Emscher" - Duitslands eerste

energiezelfvoorzienende grootschalige rioolwaterzuiveringsinstallatie. Mede door deze installatie heeft de rivier Emscher – ooit beerput van het Ruhrgebied – een enorme transformatie en renaturatie ondergaan.

Meer informatie:

- <https://www.bottrop.de/klima-umwelt-natur/aktuelles/emschergenossenschaft-klaerschlammtrocknungsanlage.php>

Xanten

De plaats Xanten ligt in de Kreis Wesel. Hoewel de Kreis geen onderdeel meer uitmaakt van het Ruhrgebied, behoort het wel tot het werkgebied van het Regionalverband Ruhr.

De geschiedenis van Xanten gaat terug tot in de Romeinse tijd en biedt dan ook mooie aanknopingspunten voor samenwerking met de Groene Metropoolregio en de vele cultuurhistorische

verhaallijnen die onze regio rijk is, in het bijzonder rondom de Romeinse Limes. Met Duitse partners zoals Ruhr Tourismus GmbH en Niederrhein Tourismus GmbH gaan we in gesprek over samenwerkingsmogelijkheden. Dat doen we natuurlijk op een passende locatie, namelijk het Archeologisch Park Xanten (kort APX) dat in 1977 werd geopend en alweer bijna een halve eeuw bestaat.

HOTEL & RESTAURANTS

HOTEL: NH Essen

Am Porscheplatz 9 | 45127 Essen

Tel. +49 201 379210

<https://www.nh-hotels.nl/hotel/nh-essen>

RESTAURANTS DINER

Kiepenkerl

Teichstraße 1 | 45127 Essen

<https://www.kiepenkerl-zu-essen.de/>

The Mine (Zeche Zollverein)

Gelsenkirchener Str. 181 | 45309 Essen

<https://www.the-mine.eu/>

ORGANISATIE REGIOREIS 2023

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

5.1.2e

5.1.2e

T

5.1.2e

E

5.1.2e

@groenemetropoolregio.nl

5.1.2
e

5.1.2e

5.1.2e

T

5.1.2e

E

5.1.2e

@groenemetropoolregio.nl

5.1.2e

5.1.2e

T

5.1.2e

E

5.1.2e

@groenemetropoolregio.nl

W

<https://www.groenemetropoolregio.nl/>

Bureau Routine

5.1.2e

5.1.2e

T

5.1.2e

E

5.1.2e

@routine-nijmegen.nl

W

<https://routine-nijmegen.nl/>

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Van elke regioreis wordt een verslag gemaakt.
Uw bijdrage aan dit verslag (tekst, foto's, tweets) wordt zeer
gewaardeerd. Uw bijdrage kunt u mailen aan:
5.1.2e [redacted]@groenemetropoolregio.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gedeeltes geanonimiseerd op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon instemt met openbaarmaking

Pagina('s): 3 4 5 7 9 10 25 26